

Procedury zapewnienia bezpiecznego pobytu uczniów na terenie szkoły

Szkoła Podstawowa im. Witolda Dzięgielewskiego w Zaleskich

**Wprowadzone Zarządzeniem Dyrektora Szkoły Podstawowej w Zaleskich
nr 16a/2011 z dnia 2 września 2011r.**

aktualizacja 16.12.2022 r.

Opracowanie zawiera:

1. Regulamin bezpiecznego zachowania się uczniów w szkole

- 1.1. Bezpieczeństwo i higiena.
- 1.2. Zasady zachowania się uczniów przebywających na terenie obiektu szkolnego w czasie trwania zajęć i po ich zakończeniu.
- 1.3. Zasady korzystania z pomieszczeń szkoły, urządzeń i sprzętu szkolnego.
- 1.4. Regulamin bloku sportowego i boiska szkolnego.

2. Strategie zarządzania kryzysem w szkole. Procedury ogólne.

- 2.1. Ogólny schemat zarządzania kryzysem w szkole.
- 2.2. Realizatorzy działań kryzysowych. Zadania poszczególnych instytucji.
- 2.3. Zakres obowiązków pracowników szkoły, na wypadek krytycznych zdarzeń szkolnych.
- 2.4. Schemat postępowania działań interwencyjnych.
- 2.5. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej.

3. Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych

- 3.1. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.
- 3.2. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów (np. dręczenie psychiczne i fizyczne, zastraszanie, zjawisko tzw. „fali”, pobicia, wyzywanie, itp.).
- 3.3. Procedury postępowania w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).
- 3.4. Procedury postępowania w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji.
- 3.5. Procedury postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna lub słowna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).
- 3.6. Procedury postępowania w przypadku fałszowania lub zniszczenia przez ucznia dokumentów.
- 3.7. Procedury postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia, np. nóż, żyletka, kastet itp.).
- 3.8. Procedury postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego podczas lekcji (i innych urządzeń typu dyktafon, aparat fotograficzny itp.).
- 3.9. Procedury zapewnienia bezpieczeństwa dziecka w sieci.
- 3.10. Procedury reagowania w sytuacji cyberprzemocy.
- 3.11. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
- 3.12. Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, lub uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
- 3.13. Procedury postępowania w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły znajduje się

- uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych.
- 3.14. Procedury postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje psychoaktywne.
 - 3.15. Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów przez ucznia.
 - 3.16. Przypadek wystąpienia pedofili w szkole.
 - 3.17. Wystąpienie rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia.
 - 3.18. Wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.
 - 3.19. Procedury postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.
 - 3.20. Procedury postępowania w przypadku kradzieży dokonanej na terenie szkoły.
 - 3.21. Procedury postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego.
 - 3.22. Procedury postępowania w sytuacji wypadku na terenie szkoły.
 - 3.23. Procedury udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.
 - 3.24. Procedury postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły.
 - 3.25. Procedury postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą.
 - 3.26. Procedura reagowania – konieczność zawiadomienia o śmierci ucznia.
 - 3.27. Procedury postępowania w wypadku konieczności opuszczenia klasy przez nauczyciela.

4. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole

- 4.1. Wtargnięcie napastników do obiektu.
- 4.2. Użycie broni palnej na terenie szkoły.
- 4.3. Zagrożenie bombowe.
- 4.4. Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.
- 4.5. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego.
- 4.6. Jak zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby”.
- 4.7. Wykrycie/znalezienie „bomby” (podejrzanego przedmiotu).
- 4.8. Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy.
- 4.9. Skażenie szkoły substancją chemiczną/ biologiczną.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560 i 1669).

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. Poz. 967).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22.01.2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783, 1458 i 2439).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1643).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.).

Kodeks karny 2017 (Dz.U. z 2016 r., poz. 1137, art. 162 §1i §2).

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 listopada 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2195, art.4).

Rozporządzenie MEN z 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1534).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz.U. z 2018 r., poz. 1055).

Statut szkoły.

1. REGULAMIN BEZPIECZNEGO ZACHOWANIA SIĘ UCZNIÓW W SZKOLE

1.1. Bezpieczeństwo i higiena

1. Uczniowie mają prawo do:

- Ochrony swego zdrowia i bezpieczeństwa,
- Uzyskania pierwszej pomocy w razie wypadku lub nagłego zachorowania.

2. Uczniowie mają obowiązek:

- przebywać podczas przerw na korytarzu mieszczącym się na parterze budynku szkoły lub zgodnie z decyzją dyrektora szkoły - na boisku szkolnym. Decyzja w tej sprawie uzależniona jest od aktualnych warunków pogodowych,
- podczas przerw zachowywać się spokojnie, nie biegać, nie wszczynać bójek, nie stosować agresji wobec innych osób, nie zagrażać swoim zachowaniem bezpieczeństwu własnemu i innych osób, nie wychodzić poza teren szkoły,
- po skończonej lekcji opuścić sale lekcyjne oraz halę sportową bez pośpiechu – pod kontrolą nauczyciela,
- opuścić sale lekcyjne i wszystkie inne pomieszczenia na piętrze szkoły i zejść na parter budynku pod opieką nauczyciela, z którym odbyła się lekcja,
- po skończonej lekcji nie wybiegać z sal lekcyjnych, z rozwagą zejść schodami na parter budynku przy zachowaniu ruchu prawostronnego,
- nie przebywać na klatce schodowej, w rejonie strychu, piwnicy i innych pomieszczeń oddalonych od holu na parterze ,
- bez powodu nie przebywać w okolicach szatni, toalet, stołówki, strychu,
- po dzwonku na lekcje ustawić się przed swoją klasą i pod opieką nauczyciela wejść do klasy (przed lekcją wychowania fizycznego należy ustawić się przed drzwiami łącznika z halą sportową od strony toalet dziewcząt i pod opieką nauczyciela wejść na halę),
- utrzymywać czystość i porządek w miejscu przebywania, nie niszczyć mienia szkoły,
- po skończonych lekcjach zejść do szatni pod opieką nauczyciela, spokojnie ubrać się i pod opieką wychowawcy świetlicy uczniowie dojeżdżający mają obowiązek udać się na świetlicę lub do autobusu szkolnego, a uczniowie miejscowi, którzy ukończyli 7 lat - opuścić szkołę,
- respektować regulaminy klasopracowni, świetlicy, sali komputerowej, stołówki, hali sportowej i pozostałych pomieszczeń szkoły,
- złe samopoczucie niezwłocznie zgłosić wychowawcy, pedagogowi, innemu nauczycielowi lub innemu pracownikowi szkoły,
- w razie sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia, życia własnego lub innego ucznia, czy pracownika szkoły - niezwłocznie zawiadomić nauczyciela lub innego pracownika szkoły.

3. Uczniowie nie mogą:

- zapraszać do szkoły osób obcych,
- nosić biżuterii zagrażającej bezpieczeństwu,
- pić alkoholu, używać środków psychoaktywnych, odurzających i palić tytoniu,

- mieć włączonych telefonów komórkowych w czasie zajęć szkolnych,
- siadać na parapetach, półkach w okolicy schodów do piwnicy,
- stukać w szyby okienne, otwierać okien,
- przynosić do szkoły przedmiotów zagrażających bezpieczeństwu własnemu i innych,
- przynosić do szkoły drogocennych przedmiotów,
- niszczyć mienia szkoły stanowiącego własność społeczną,
- uczniowie miejscowi przychodzą do szkoły najwcześniej na 10 minut przed rozpoczęciem zajęć. Jeśli jest wcześniejsze przyjście do szkoły – uczeń udaje się na świetlicę szkolną.

1.2. Zasady zachowania się uczniów przebywających na terenie obiektu szkolnego w czasie trwania zajęć i po ich zakończeniu

1. Uczeń miejscowy może przebywać na terenie obiektu szkoły w czasie trwania zajęć szkolnych oraz 10 minut przed rozpoczęciem pierwszej lekcji i 15 minut po zakończeniu swoich zajęć. Pobyt w szkole uczniów dojeżdżających uzależniony jest od harmonogramu dowozu.
2. Uczniowie, którzy są członkami kół zainteresowań i SKS mogą przebywać na terenie szkoły w uzgodnieniu z nauczycielem prowadzącym dane zajęcia.
3. W uzasadnionych przypadkach uczniowie mogą przebywać w szkole i na terenie szkolnym tylko za zgodą dyrektora.
4. Uczniowie przebywający na terenie obiektu szkolnego zobowiązani są do przestrzegania tygodniowego planu zajęć w szczególności do punktualnego rozpoczynania zajęć.
5. W czasie przerw między lekcjami w okresie jesienno – zimowym uczniowie przebywają na korytarzu szkolnym, natomiast w okresie wiosenno – letnim mogą opuścić budynek szkolny za zgodą dyrektora szkoły i przebywać na dziedzińcu szkolnym pod opieką pełniących dyżur nauczycieli.
6. Po przyjściu do szkoły uczeń pozostawia w szatni okrycie wierzchnie i zmienia obuwie.
7. W czasie od rozpoczęcia zajęć do ich zakończenia uczeń nie może opuszczać terenu szkoły.
8. Uczniowie nie uczęszczający na lekcje religii powinni przebywać w świetlicy szkolnej lub w bibliotece.
9. Jeżeli zajęcia edukacyjne wymagają opuszczenia terenu szkoły, uczniowie wychodzą na zewnątrz pod opieką prowadzącego zajęcia nauczyciela.
 - Nauczyciel wyznacza godzinę i miejsce spotkania przed wyjściem poza teren szkoły (wycieczki, rajdy, biwaki, kino, inne).
 - Nauczyciel, który udaje się z uczniami na wycieczkę, ponosi całkowitą odpowiedzialność za bezpieczeństwo uczniów do chwili powrotu do szkoły.
 - Wycieczki na terenie miejscowości Zaleskie nauczyciel odnotowuje przed wyjściem z uczniami w „Zeszycie ewidencji wyjść ze szkoły” i zawiadamia o wyjściu sekretariat lub dyrektora szkoły.

- W wycieczce może uczestniczyć uczeń, który uzyskał pisemną zgodę rodziców/prawnych opiekunów na uczestnictwo w wycieczce i przekazał ją nauczycielowi.
10. Na wycieczce szkolnej uczeń stosuje się do Regulaminu Szkoły i godnie ją reprezentuje.
 12. Nauczyciel, który udaje się z uczniami na wycieczkę, ponosi całkowitą odpowiedzialność za bezpieczeństwo uczniów od czasu wyjazdu na wycieczkę do chwili przekazania ucznia rodzicom/ prawnym opiekunom.
 13. Dokumentację wycieczki lub imprezy kierownik wycieczki przedkłada do zatwierdzenia dyrektorowi szkoły:
 - jednodniowej na trzy dni przed terminem rozpoczęcia,
 - wyjazdy dwu - i więcej dniowe co najmniej na tydzień przed terminem rozpoczęcia.
 14. W dniu wyjazdu kierownik przedkłada listy uczestników wycieczki.
 15. W terminie 3 dni od powrotu z wycieczki nauczyciel przekazuje dyrektorowi szkoły rozliczenie finansowe wycieczki.
 16. Wszystkie imprezy organizowane na terenie szkoły po zakończeniu zajęć lekcyjnych mogą odbywać się jedynie za pozwoleniem dyrektora szkoły.
 17. Zabrania się wnoszenia na teren szkoły papierosów i innych używek, niebezpiecznych przedmiotów, substancji łatwopalnych oraz leków (uwaga: leki mogą być używane tylko w przypadku pisemnej informacji rodziców o konieczności ich stosowania).
 18. Uczniowie zobowiązani są do poszanowania majątku szkolnego i dbania o czystość i estetykę pomieszczeń oraz terenów wokół szkoły, utrzymania czystości i higieny w sanitariatach.
 19. Na klatkach schodowych obowiązuje ruch prawostronny i zakaz biegania.
 20. Dla zachowania bezpieczeństwa w czasie przerw obowiązuje zakaz biegania również na korytarzach szkolnych i terenie wokół szkoły.
 21. W przypadku zagrożenia pożarowego i ogłoszenia akcji ewakuacyjnej uczniowie zobowiązani są zachować spokój, podporządkować się poleceniom nauczyciela lub osoby kierującej akcją ewakuacyjną.
 22. Na terenie szkoły podczas zajęć szkolnych obowiązuje zakaz korzystania z telefonów komórkowych.
 23. Podczas lekcji obowiązuje zakaz konsumowania posiłków.
 24. W szkole obowiązuje wszystkich punktualność.

1. 3. Zasady korzystania z pomieszczeń szkoły, urządzeń i sprzętu szkolnego

1. Uczeń może korzystać ze wszystkich pomieszczeń szkolnych z wyjątkiem kotłowni, strychu, zaplecza kuchennego, magazynów i pomieszczeń gospodarczych oraz ma prawo korzystać ze sprzętu szkolnego i pomocy naukowych za wiedzą i zgodą a także pod nadzorem wychowawcy lub nauczyciela prowadzącego zajęcia.
2. Zasady przebywania w pomieszczeniach biblioteki, świetlicy, klasopracowni, sali

komputerowej, hali sportowej, stołówki, szatni, toalet i pracowni szkolnych oraz zasady korzystania ze sprzętu i wyposażenia tych pomieszczeń określają odrębne regulaminy.

3. Uczniowie zobowiązani są do szanowania i dbania o powierzone im mienie szkolne, pomoce naukowe i sprzęt służący wszystkim uczniom i pracownikom szkoły; używanie go zgodnie z przeznaczeniem i zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
4. W przypadku nieumyślnego uszkodzenia lub zniszczenia mienia szkolnego uczeń zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie nauczyciela. Jeżeli szkoda powstała w wyniku rażącego zaniedbania, kradzieży lub spowodowana została rozmyślnie przez ucznia, rodzice lub prawni opiekunowie zobowiązani są do niezwłocznego jej pokrycia.
5. Każdy wypadek mający miejsce w obiekcie szkoły: podczas przerwy, w czasie lekcji, przed lekcjami lub po lekcjach - uczeń ma obowiązek zgłosić nauczycielowi.

2. Zachowanie w szatni:

- Uczniowie mogą przebywać w szatni tylko w celu zmiany obuwia i odzieży wierzchniej.
 - Uczniowie po zakończonych lekcjach schodzą do szatni pod opieką nauczyciela.
 - Uczeń może przebywać tylko w boksie szatni przeznaczonym dla jego klasy.
 - Uczniowie mają obowiązek szanować własne i cudze rzeczy pozostawione w szatni.
 - Uczniowie mają obowiązek nosić do szkoły klucze do swoich szafek, a w przypadku ich zagubienia – ponieść koszty dorobienia klucza.
 - Uczniowie zobowiązani są do zachowania porządku w swoich szafkach oraz w pomieszczeniu szatni.
 - Na koniec roku szkolnego uczniowie mają obowiązek opróżnienia swoich szafek, uporządkowania ich i zwrócenia kluczy do sekretariatu szkoły.
3. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za drogie obuwie i kosztowną odzież, aparaty telefoniczne, sprzęt elektroniczny, pieniądze i inne kosztowne przedmioty pozostawione w szatni.

1. 4. Regulamin bloku sportowego i boiska szkolnego

1. W bloku sportowym mogą przebywać wyłącznie uczniowie pod opieką nauczyciela, którzy aktualnie mają lekcje wychowania fizycznego.
2. Obowiązuje zmiana obuwia i czysty strój sportowy.
3. Szatnie zaplecza sportowego służą wyłącznie do przebierania się. Zabrania się przesiadywania uczniów w szatniach. Uczniowie niećwiczący nie przebywają w szatni, lecz na terenie bloku sportowego lub boiska pod opieką nauczyciela prowadzącego lekcje wychowania fizycznego.
4. Po dzwonku na lekcję uczniowie wychodzą na boisko szkolne lub wchodzą do pomieszczeń bloku sportowego i sali gimnastycznej tylko pod opieką nauczyciela.
5. Zabrania się samodzielnego wchodzenia na salę gimnastyczną i do pomieszczeń

- zaplecza sportowego oraz przebywania tam bez opieki nauczyciela.
6. Na terenie bloku sportowego i boiska obowiązuje poszanowanie mienia szkolnego oraz cudzej własności.
 7. Zabrania się uczniom wchodzenia do magazynu sportowego bez zezwolenia nauczyciela.
 8. Zabrania się uczniom przesiadywania w toaletach i innych pomieszczeniach zaplecza sanitarnego hali sportowej.
 9. Każdy wypadek mający miejsce w bloku sportowym i na boisku podczas przerwy i w czasie lekcji uczeń ma obowiązek zgłosić nauczycielowi.
 10. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za pozostawione w szatni kosztowne przedmioty, telefony komórkowe itp.
 11. Uczniowie oraz inne osoby niepełnoletnie mogą przebywania w hali sportowej i na boisku szkolnym wyłącznie pod opieką osoby dorosłej.
 12. Zabrania się uczniom samowolnego opuszczania bloku sportowego oraz boiska szkolnego w trakcie zajęć, bez zgody nauczyciela.

2. STRATEGIE ZARZĄDZANIA KRYZYSEM W SZKOLE. PROCEDURY OGÓLNE.

Procedury i strategie to narzędzie efektywnego reagowania na trudne lub zaskakujące sytuacje wychowawcze. Szczególny obowiązek reagowania na niepokojące sygnały i zachowania ucznia spoczywa na nauczycielach. Szkoła zobowiązana jest do wczesnego rozpoznawania problemu i podejmowania oddziaływań profilaktycznych (uprzedzających), wychowawczych (interwencyjnych), a czasami także resocjalizacyjnych (naprawczych). Strategie są strukturą dynamiczną.

2.1. Ogólny schemat zarządzania kryzysem w szkole

Ogólny schemat reagowania na różne zdarzenia kryzysowe:

- okres przed kryzysem – działania uprzedzające;
- okres kryzysu i bezpośrednio po kryzysie – działania interwencyjne;
- później – działania naprawcze.

Działania uprzedzające:

- zebranie informacji o skali zjawisk mających wpływ na powstanie kryzysu (identyfikacja potencjalnych ofiar, czynników spustowych, in.);
- poznanie dostępnej infrastruktury pomocy;
- poznanie skutecznych i dostępnych form pomocy;
- opracowanie planu kryzysowych działań wg. algorytmu, w tym procedur powiadamiania, ochrony i wsparcia psychicznego;
- praktyczne uzgodnienie form i zasad współpracy z potencjalnymi partnerami – uzgodnienie planów kryzysowych z poszczególnymi służbami (policją, strażą pożarną, wydziałem zarządzania kryzysowego, Centrum Zarządzania Kryzysowego, in.);
- wyznaczenie członków Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego;
- ustalenie lokalizacji zbierania się SZWK;
- rozpoznanie potrzeb szkoleniowych kadry;
- przeszkolenie i ćwiczenia w zakresie stosowania procedur, działań wynikających z planów kryzysowych;
- wizualizowanie procedur, planów, inne formy promocji – druk plakatów, ulotek, skryptów;
- przygotowanie zarządzających szkołą oraz SZWK do działań w kryzysie;
- „oswajanie” z psychologicznymi konsekwencjami narażenia na stres pourazowy, przekazywanie sugestii co do roli wzajemnej pomocy, pomocy specjalistycznej, ryzyka zachowań, reakcji destrukcyjnych.

Działania interwencyjne:

- ochrona, kierowanie, łączenie;
- działania formalne – powiadamianie organów nadrzędnych;
- zebranie Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego;

- gromadzenie informacji o zdarzeniu, wstępna diagnoza;
- koordynowanie napływających informacji;
- inwentaryzacja problemów;
- szacowanie priorytetów, nadawanie rangi: umiarkowanie ważne / bardzo ważne / ekstremalnie ważne;
- ocena potrzeb;
- informowanie;
- koordynowanie i właściwe wykorzystanie zasobów ludzkich, oferowanej pomocy;
- doraźna pomoc psychologiczna – defusing tj. spotkanie z osobami, które doświadczyły traumy, celem jego jest rozbrojenie ostrych reakcji kryzysowych, osłabienie napięcia.

Działania naprawcze:

- koordynacja współpracy z innymi zaangażowanymi w działania instytucjami;
- ocena potrzeb – ustalenie w jaki sposób zdarzenie wpłynęło na stan psychiczny ludzi (uczniowie, personel, rodzice) i funkcjonowanie szkoły;
- opracowanie programu poradnictwa kryzysowego adresowanego do poszczególnych grup – w tym uczniów i rodziców;
- koordynacja pracy osób zaangażowanych w pomaganie poszkodowanym:
 - rozdzielanie zadań,
 - monitorowanie stresu,
 - budowanie powiązań,
 - gromadzenie i udostępnianie materiałów,
 - stałe gromadzenie informacji zwrotnych o efektywności działań;
- kierowanie do specjalistów.

2.2. Realizatorzy działań kryzysowych. Zadania poszczególnych instytucji.

Realizacja wszelkich działań kryzysowych dotyczy bezpośrednio zaangażowanych w kryzys placówek, jak i instytucji nadzorujących, interweniujących i wspierających. Dyrektor, po zebraniu informacji o skali kryzysu, podejmuje decyzję o uzyskaniu pomocy z zewnętrznych zasobów.

1. Szkoła (obszar działań wewnątrzszkolnych):

- powołanie Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego;
- wdrożenie Regulaminu działalności Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego;
- opracowanie lub adaptacja znanych procedur na wypadek konkretnych zdarzeń;
- omówienie poszczególnych procedur w ramach innych zespołów szkolnych, np. wychowawczego;
- podejmowanie działań interwencyjnych przez wychowawców, nauczycieli, pedagoga, psychologa – niezwłoczne reagowanie na krytyczne zdarzenia wychowawcze;
- zwracanie się po pomoc i interwencję do instytucji wymiaru sprawiedliwości,

wojska, OC, policji, straży miejskiej, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego (wg potrzeb i kompetencji służb);

- podejmowanie współpracy z placówkami wsparcia ogólnego i specjalistycznego;
- organizowanie szkolnych form pomocy i wsparcia (np. udzielanie konsultacji pedagogicznych, zajęć socjoterapeutycznych, spotkań z psychologiem i in.);

2. Placówki wsparcia ogólnego (Wydział Oświaty Urzędu Gminy, Kuratorium Oświaty, PPP, in.):

- wsparcie w działaniach kryzysowych wg kompetencji;
- nadzór merytoryczny;
- badanie, monitorowanie skuteczności;
- edukacja;
- organizowanie treningów;
- koordynowanie wsparcia specjalistycznego.

2.3. Zakres obowiązków pracowników szkoły, na wypadek krytycznych zdarzeń szkolnych.

Pielęgniarka, lekarz (jeśli są dostępni):

- udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej;
- zgłaszanie potrzeb pomocy medycznej (wg. oceny zagrożenia życia, zdrowia);
- aranżowanie osób towarzyszących uczniom odwożonym do szpitali;
- udzielanie uczniom informacji o ew. konsekwencjach dla zdrowia, jakie niesie ze sobą incydent;
- przekazanie lekarzom kluczowych informacji o sytuacji, poszkodowanych.

Wychowawca, inni nauczyciele:

- powiadomienie uczniów w klasie i podjęcie tematu w dyskusji (jeśli jest to właściwe);
- niezwłoczne zidentyfikowanie uczniów potrzebujących porady, pomocy i zawiadomienie o tym psychologa, pedagoga lub specjalistę wspierającego szkołę;
- eskortowanie uczniów szczególnie pobudzonych, roztrzęsionych do miejsca udzielania pomocy;
- monitorowanie stanu uczniów w okresie późniejszym;
- towarzyszenie uczniom rannym, chorym;
- angażowanie zespołu klasowego w konstruktywne lub pożądane formy aktywności (w zależności od rodzaju zdarzenia);
- zmniejszanie dolegliwości skutków (w okresie po zdarzeniu).

Pedagog, psycholog:

- koordynowanie działań związanych z pomocą psychologiczną, w tym zgłaszanie zapotrzebowania wsparcia w tym zakresie;

- stałe udzielanie informacji – informacja jest podstawową formą pomocy w sytuacji krytycznej;
- pozostawanie w stałym kontakcie z wychowawcami;
- kontaktowanie się z sąsiednimi szkołami w sprawie ew. wsparcia w opiece nad uczniami;
- prowadzenie ewidencji uczniów, którym należy udzielać pomocy;
- informowanie rodziców/opiekunów prawnych o konieczności udzielania pomocy i zachęcanie do kontynuowania stosownych form pomocy poza szkołą;
- pomoc rodzicom w zrozumieniu podstawowych, typowych reakcji ich dzieci na zdarzenie kryzysowe;
- pomoc pracownikom szkoły w radzeniu sobie z własnymi reakcjami na zdarzenia kryzysowe.

Sekretariat szkoły:

- zawiadamianie członków Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego o miejscach, terminach spotkań;
- kierowanie służb interweniujących do miejsca incydentu, udzielanie informacji o topografii budynku, specyficznych cechach sytuacji;
- kierowanie wszelkich telefonów, zapytań od mediów do dyrektora szkoły/instytucji wyznaczonej do kontaktów z mediami.

2.4. Schemat postępowania działań interwencyjnych.

Dyrektor:

- ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia;
- pozyskuje kluczowe informacje (co się stało, kto był zaangażowany, kto był świadkiem, jak zdarzenie się zaczęło);
- w uzasadnionych sytuacjach – powiadamia Policję (997, 112), straż pożarną (998,112), pogotowie ratunkowe (999, 112);
- rozpoczyna realizację szkolnych procedur: ewakuacji, przeciwpożarowej, bombowej, inne (w zależności od zdarzenia);
- powołuje Szkolny Zespół Wychowawczo-Kryzysowy;
- w uzasadnionych sytuacjach – wzywa placówkę wsparcia (np. PPP), Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- zawiadamia przez ogłoszenie lub w inny dostępny sposób personel szkoły;
- chroni (odizolowuje) wszystkich, którzy byli narażeni na niebezpieczeństwo;
- podejmuje działania zapobiegające dezinformacji, chaosowi;
- upewnia się, że wszyscy pozostali uczniowie (personel) są bezpieczni;
- zarządza kontrolę wejść/wyjść w szkole;
- utrzymuje kontakt z personelem szkoły, aby monitorować sytuację;
- kieruje uczestnikami zdarzeń;
- na bieżąco zawiadamia jednostkę policji/straży pożarnej o przebiegu zdarzeń, monitoruje o zmianach;
- zbiera świadków, poszkodowanych w zdarzeniu, jeśli to możliwe;
- zbiera kluczowe informacje niezbędne do dalszych działań;

- organizuje udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej rannym (zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom);
- kontroluje obecność uczniów i personelu;
- wyznacza osobę do zawiadamiania rodziców/opiekunów prawnych uczniów;
- zleca zabezpieczenie miejsca zdarzeń, śladów;
- współpracuje z policją lub odpowiednimi służbami w rozwiązaniu problemu;
- kieruje współpracą personelu ze służbami;
- zawiadamia służby interweniujące, personel, rodziców/opiekunów o ustabilizowaniu sytuacji;
- inicjuje działania naprawcze.

2.5. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej

1. Dyrektor szkoły może nawiązać współpracę z przedstawicielami mediów zanim nastąpi kryzys.
2. Współpracuje z Wydziałem Edukacji i Szkolnym Zespołem Wychowawczo-Kryzysowym w przygotowywaniu oficjalnych komunikatów dla mediów.
3. Dyrektor szkoły wyznacza osobę spośród personelu szkoły lub zespołu kryzysowego, odpowiedzialną za kontakt z dziennikarzami.
4. Wyłącznie osoba wyznaczona przez Dyrektora szkoły przekazuje informacje do mediów.
5. Dyrektor szkoły wyznacza miejsce, z którego będą udzielane informacje podczas kryzysu.
6. Należy zwrócić uwagę, aby dziennikarze otrzymywali informacje od wyznaczonego personelu i nie „werbowali” rozmówców spośród uczniów.

3. PROCEDURY SZCZEGÓŁOWE

3.1 Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły, natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu najbliższej znajdującej się osobie dorosłej np. :

- każdemu pracownik administracji lub obsługi szkoły,
- nauczycielowi,
- pedagogowi,
- dyrektorowi szkoły.

* W przypadku powtarzającego się zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

Procedury zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie, zadrapanie).

Pracownik szkoły:

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, przerywa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdziela strony.
3. Ustala granice: nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocenia zagrożenie i podejmuje decyzję o rodzaju interwencji.
5. Rozmawia z uczniem – zwraca uwagę na jego niewłaściwe zachowanie.
6. Zgłasza zaistniałe zdarzenia wychowawcy klasy.

Wychowawca:

1. Rozmawia z uczniem - dokonuje ustnego upomnienia wychowawcy, co odnotowuje w e-dzienniku.
2. Informuje pedagoga szkolnego o zdarzeniu w formie notatki służbowej.
3. Informuje rodzica o zdarzeniu.
4. Gdy dane zdarzenie powtarza się – sporządza pisemną naganą wychowawcy i odpowiedni zapis w e-dzienniku szkolnym, przekazuje pisemną informację o zdarzeniu do pedagoga.
5. Gdy uczeń nadal nie reaguje mimo ustnego upomnienia i pisemnej nagany wychowawcy – informuje rodziców o zaistniałym fakcie i wnioskuje do dyrektora o upomnienie ucznia.
6. W dalszym postępowaniu nauczyciel wnioskuje do dyrektora o naganą dyrektora szkoły dla ucznia.

* W przypadku nagany, nauczyciel sporządza dokument w dwóch egzemplarzach poświadczonych swoim, rodzica i ucznia podpisem, z czego jeden egzemplarz nauczyciel przekazuje rodzicowi.

*W przypadku powtarzającego się zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

Procedury zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego lub innych, uszkodzenie ciała, samookaleczenie itp.) lub czynu karalnego.

Pracownik szkoły:

1. Zdecydowanie, stanowczo, nie wdając się w dyskusje, całkowicie przerywa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdziela strony.
3. Ustala granice: nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocenia zagrożenie i podejmuje decyzję o rodzaju dalszej interwencji.
5. Udziela pierwszej pomocy (w ramach kompetencji) uczestnikom zdarzenia i zabezpiecza miejsce zdarzenia.
6. W razie konieczności wzywa pomoc medyczną, policję.
7. Wzywa wychowawcę (w przypadku jego nieobecności – dyrektora szkoły lub jego zastępcy), następuje rozpoczęcie procedury wobec sprawcy zdarzenia.

Wychowawca:

1. Powiadamia dyrekcję oraz pedagoga o zaistniałym zdarzeniu osobiście i w formie notatki służbowej.
2. Powiadamia rodziców sprawcy i ofiary o zaistniałym zdarzeniu.
3. Przeprowadza rozmowę z poszkodowanym.
4. Rozmawia indywidualnie ze sprawcą zdarzenia – informuje go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad i o dalszym toku postępowania.
5. Dokonuje ustnego upomnienia wychowawcy, co odnotowuje w e-dzienniku
6. Gdy dane zdarzenie powtarza się - sporządza pisemną naganą wychowawcy i odpowiedni zapis w e-dzienniku szkolnym, przekazuje pisemną informację o zdarzeniu do pedagoga.
7. Gdy uczeń nadal nie reaguje mimo ustnego upomnienia i pisemnej nagany wychowawcy – informuje rodziców o zaistniałym fakcie i wnioskuję do dyrektora o upomnienie ucznia.
8. W dalszym postępowaniu nauczyciel wnioskuję do dyrektora o naganą dyrektora szkoły dla ucznia.

* W przypadku nagany, nauczyciel sporządza dokument w dwóch egzemplarzach poświadczonych swoim, rodzica i ucznia podpisem, z czego jeden egzemplarz nauczyciel przekazuje rodzicowi.

* W przypadku czynu o wysokiej szkodliwości wychowawca ma prawo pominąć gradację kar i wręczyć uczniowi naganą bez wcześniejszego upomnienia

* W przypadku powtarzającego się zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

Dyrektor szkoły:

1. Wzywa rodziców – powiadamia ich o zaistniałym fakcie.
 2. Ustala okoliczności zdarzenia – wysłuchuje stron.
 3. W przypadku poważnego wykroczenia – wzywa policję i przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców i wychowawcy.
 4. Upomina ucznia lub wręcza naganę dyrektora
 5. Wyciąga konsekwencje zgodnie ze Statutem Szkoły.
- * W przypadku czynu o wysokiej szkodliwości dyrektor szkoły ma prawo pominąć gradację kar i wręczyć uczniowi naganę bez wcześniejszego upomnienia.

Procedury postępowania wobec ucznia – ofiary czynu karalnego.

1. Należy rozpoznać sytuację, zebrać wywiad, wyeliminować czynnik zagrażający (jeśli taki istnieje), usunąć osoby postronne, w zależności od charakteru i rozmiaru zdarzenia nie dopuścić do powstania paniki.
 2. Nauczyciel udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy w zakresie swoich kompetencji, zapewnia pomoc pielęgniarki szkolnej (jeżeli jest na terenie szkoły), wzywa lekarza, jeśli ofiara doznała poważniejszych obrażeń.
 3. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga, wychowawcę.
 4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców ucznia oraz dyrektora szkoły i pedagoga/ psychologa.
 5. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
- * Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.
- * W przypadku czynu o wysokiej szkodliwości dyrektor szkoły ma prawo pominąć gradację kar i wręczyć uczniowi naganę bez wcześniejszego upomnienia.

3.2. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów (np. dręczenie psychiczne i fizyczne, zastraszanie, zjawisko tzw. „fali”, pobicia, wyzywanie, itp.).

W tym przypadku stosuje się procedury takie jak w przypadku zachowania agresywnego o dużej szkodliwości.

3.3. Procedury postępowania w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wzywiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).

1. Na wniosek ucznia, pracownika szkoły, lub rodzica, dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
 2. W przypadku potwierdzenia się zarzutów – podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika, tj. powiadomienie odpowiednich organów zgodnie z Ustawą z dn. 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela z późniejszymi zmianami (Dz.U. 2018 poz. 967)lub zgodnie z Kodeksem Pracy.
- Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

3.4. Procedury postępowania w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji.

Nauczyciel:

1. Słownie zwraca uwagę na niewłaściwe zachowanie ucznia.
2. Uspokaja sytuację w klasie.
3. W przypadku konfliktu między uczniami – rozdziela skłócone strony.
4. W przypadku braku reakcji ze strony ucznia – informuje o dalszych konsekwencjach zgodnych z obowiązującymi procedurami i Statutem Szkoły.
5. Sporządza odpowiednią adnotację w e-dzienniku szkolnym.
6. Po zakończeniu lekcji powiadamia o zdarzeniu wychowawcę klasy, pedagoga - sporządzając notatkę służbową.

Wychowawca:

1. Przeprowadza rozmowę z uczniem, zwraca uwagę na jego niewłaściwe zachowanie i dalsze konsekwencje zgodne z obowiązującymi procedurami i Statutem Szkoły.
2. W przypadku powtórzenia się zachowania lub wystąpienia czynu o dużej szkodliwości – dokonuje upomnienia lub nagany wychowawcy, sporządza odpowiednią adnotację w e- dzienniku szkolnym informuje pedagoga sporządzając notatkę służbową.
3. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy – powiadamia dyrekcję szkoły, wzywa rodziców/prawnych opiekunów.
4. Wyciąga konsekwencje zgodne z obowiązującymi procedurami i Statutem Szkoły.

* Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

* W przypadku powtarzającego się zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.5. Procedury postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna lub słowna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).

1. Powiadomienie na piśmie wychowawcy, pedagoga, dyrekcji, rodziców i ew. kuratora sądowego.
2. Przeprowadzenie rozmowy przez dyrektora szkoły ze sprawcą.
3. Powiadomienie policji i sądu rodzinnego.
4. Gdy dane zdarzenie powtarza się – sporządza pisemną naganą wychowawcy i odpowiedni zapis w e-dzienniku szkolnym, przekazuje pisemną informację o zdarzeniu do pedagoga.
5. Gdy uczeń nadal nie reaguje mimo ustnego upomnienia i pisemnej nagany wychowawcy – informuje rodziców o zaistniałym fakcie i wnioskuje do dyrektora o upomnienie ucznia.
6. W dalszym postępowaniu nauczyciel wnioskuje do dyrektora o naganą dyrektora szkoły dla ucznia.

* W przypadku nagany, nauczyciel sporządza dokument w dwóch egzemplarzach poświadczonych swoim, rodzica i ucznia podpisem, z czego jeden egzemplarz nauczyciel

przekazuje rodzicowi.

* Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

* W przypadku czynu o wysokiej szkodliwości dyrektor szkoły ma prawo pominąć gradację kar i wręczyć uczniowi naganę bez wcześniejszego upomnienia

* W przypadku powtarzającego się zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.6. Procedury postępowania w przypadku fałszowania lub zniszczenia przez ucznia dokumentów.

Sytuacja fałszerstwa w szkole:

- wysyłanie informacji do nauczyciela z konta rodzica w dzienniku Librus (usprawiedliwianie nieobecności),
- przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
- dokonanie wpisów do dzienników lekcyjnych – wpisywanie i/lub poprawianie ocen,
- podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich,
- podkładanie prac innych uczniów, jako własnych oraz udowodnione przez nauczyciela ściąganie,
- inne przypadki (podrabianie zgody rodziców oraz ich podpisów na udział w zawodach sportowych, wycieczce, itp.).

1. Nauczyciel, który zauważył fakt fałszerstwa powiadamia o tym zdarzeniu wychowawcę klasy.
2. Wychowawca powiadamia dyrekcję oraz pedagoga o zaistniałym zdarzeniu osobiście i w formie notatki służbowej.
3. Wychowawca ustala termin spotkania z rodzicami uczniów.
4. Pedagog wspólnie z wychowawcą prowadzi rozmowę z rodzicami i uczniami w celu wyjaśnienia przebiegu sytuacji.
5. Wpis z przeprowadzonej rozmowy zamieszcza się w dokumentacji pedagoga szkolnego oraz w dzienniku klasowym (kontakty z rodzicami).
6. W uzasadnionych przypadkach dyrekcja szkoły wraz z pedagogiem i wychowawcą, po uprzednim zawiadomieniu o tym fakcie rodziców uczniów, podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji.
7. W stosunku do ucznia - sprawcy zajścia zastosowane zostają kary regulaminowe, w tym obniżenie oceny ze sprawowania.

*W przypadku powtarzającego się zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.7. Procedury postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia, np. nóż, żyłotka, kastet itp.).

Wszyscy pracownicy szkoły:

1. Nakłaniają ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego, należy go poinformować, że ma **obowiązek** oddać niebezpieczny przedmiot), informują ucznia o konsekwencjach jakie mogą być wyciągnięte w stosunku do niego zgodnie z obowiązującymi procedurami i Statutem Szkoły.
2. Powiadamiają wychowawcę klasy, a jeżeli jest nieobecny – dyrektora lub jego zastępcę oraz pedagoga /psychologa szkolnego.
3. W przypadku dalszej odmowy, informuje się ucznia o konsekwencjach zgodnie z obowiązującymi procedurami i Statutem Szkoły.
4. W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia, następuje natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom, odizolowanie ucznia z jednoczesnym zapewnieniem mu opieki osoby dorosłej.
5. Wychowawca, dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona wzywa do szkoły rodziców, których powiadamia o konsekwencjach czynu ich dziecka.
6. Dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona wzywa policję.
7. Następuje powiadomienie kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.
8. Wyciąga się konsekwencje zgodne ze Statutem Szkoły.

* Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

* W przypadku nagany, nauczyciel sporządza dokument w dwóch egzemplarzach poświadczonych swoim, rodzica i ucznia podpisem, z czego jeden egzemplarz nauczyciel przekazuje rodzicowi.

* W przypadku czynu o wysokiej szkodliwości dyrektor szkoły ma prawo pominąć gradację kar i wręczyć uczniowi nagany bez wcześniejszego upomnienia.

* W przypadku powtarzającego się zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.8. Procedury postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego podczas lekcji (i innych urządzeń typu dyktafon, aparat fotograficzny itp.).

1. Uczeń nie może używać telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych w czasie lekcji. Telefon, który uczeń posiada powinien być wyłączony i schowany.
2. Podczas przerw uczeń nie może używać telefonu do filmowania, robienia zdjęć i innych czynności naruszających prywatność innych osób.
3. Postępowanie w przypadku, gdy uczeń nie stosuje się do wyżej zawartych postanowień:
 - Nauczyciel nakazuje uczniowi wyłączenie i schowanie telefonu.
 - Informuje o konsekwencjach przewidzianych w WSO.
 - W przypadku braku reakcji ucznia, nauczyciel wyciąga konsekwencje zgodne z WSO, sporządza notatkę służbową, którą przekazuje pedagogowi.

- W przypadku powtarzającego się zachowania, kontaktuje się z rodzicami/opiekunami ucznia.

*W przypadku powtarzającego się zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.9. Procedury zapewnienia bezpieczeństwa dziecka w sieci.

1. Wszystkie komputery, z których korzystają uczniowie są zabezpieczone odpowiednim oprogramowaniem utrudniającym uczniom dostęp do treści niepożądanych.
2. Uczniowie mogą korzystać z Internetu wyłącznie pod kontrolą nauczyciela.
3. W trakcie zajęć uczniowie mają obowiązek:
 - przestrzegać zasad ograniczonego zaufania przede wszystkim wobec nowo poznanych osób;
 - nie przekazywać danych osobowych;
 - nie otwierać poczty elektronicznej bez zgody nauczyciela;
 - nie korzystać z komunikatorów;
 - nie zapisywać na dysku komputerów „ściągniętych” z Internetu plików graficznych, muzycznych, filmowych itp.
 - nie umieszczać treści obraźliwych na stronach www (księgi gości itp.) i na dysku komputera.
 - w razie wystąpienia sytuacji kłopotliwej, niejasnej zwrócić się do nauczyciela o pomoc.
4. Nauczyciel ma obowiązek uświadomić rodzicom zagrożenia związane z Internetem.
5. Wszystkie incydenty, które nauczyciel uzna za szkodliwe, ma obowiązek zgłosić odpowiednim organizacjom i instytucjom zajmującym się ściganiem przestępstw internetowych.

3.10. Procedury reagowania w sytuacji cyberprzemocy.

Cyberprzemoc to wszelkie intencjonalne działania przy użyciu Internetu, komputera i urządzeń mobilnych (telefony komórkowe, tablety itp.), które dążą do wyrządzenia krzywdy lub wywołania dyskomfortu u osoby doświadczającej przemocy.

Niniejsze procedury zawierają zasady postępowania nauczycieli szkoły w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia cyberprzemocy.

1. Procedura interwencyjna powinna obejmować:
 - a) udzielenie wsparcia ofierze przemocy;
 - b) zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia;
 - c) wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia.
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia.
 - a) Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora.
 - b) Pedagog/psycholog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą dokonują analizy

zdarzenia i planują dalsze postępowanie w celu ustalenia okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.

3. Zabezpieczenie dowodów.
 - a) Wszelkie dowody cyberprzemocy wychowawca zabezpiecza i rejestruje. W dalszej kolejności zapoznaje wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektora, pedagoga/psychologa szkolnego, rodziców, w przypadku złamania prawa - policję.
 - b) Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e - mail, numer telefonu. komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
4. Identyfikacja sprawcy.
 - a) Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.
 - b) W sytuacji kiedy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy powiadomić dostawcę usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art.14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. 2002 nr 144 poz. 1204)
 - c) W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.
5. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy.
 - a) W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z uczniem, której celem jest wyjaśnienie okoliczności zdarzenia, jego przyczyn, ustalenia sposobów rozwiązania sytuacji problemowej, omówienia konsekwencji.
 - b) Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy.
 - c) Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
 - d) Wychowawca informuje rodziców sprawcy o przebiegu zdarzenia i zapoznaje z materiałem dowodowym, a także o decyzji w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec ich dziecka.
 - e) We współpracy z rodzicami, wychowawca opracowuje kontrakt dla dziecka, określający zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawiciela szkoły w celu naprawienia dokonanej szkody i sposobu poprawienia zachowania oraz konsekwencje nieprzestrzegania przyjętych wymagań.
6. Wobec sprawcy cyberprzemocy – ucznia - szkoła wyciąga konsekwencje zgodnie ze Statutem Szkoły. Podejmując decyzję o rodzaju kary należy wziąć pod uwagę:
 - rozmiar i rangę szkody;
 - czas trwania prześladowania;
 - świadomość popełnianego czynu;
 - motywację sprawcy;
 - rodzaj rozpowszechnianego materiału.
7. Działania wobec ofiary cyberprzemocy.

- a) Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno- pedagogiczną udzielaną przez pedagoga/psychologa szkolnego.
 - b) Po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy monitoruje sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
 - c) Sporządzenie dokumentacji z zajścia.
 - d) Wychowawca, pedagog/psycholog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.
 - e) Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji (wydruki, opis, itp.).
8. Powiadomienie sądu rodzinnego.
- a) Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania dyrektor szkoły pisemnie informuje o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka.
 - b) W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów, dyrektor powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z zawiadomieniem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty policji i do sądu rodzinnego.

3.11. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, w obecności drugiej osoby (nauczyciel, pedagog, inny pracownik szkoły) zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem, do czasu przyjazdu policji oraz próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
 2. zaistniałym fakcie informuje dyrektora szkoły, który ma obowiązek wezwać policję.
 3. Powiadamia pedagoga szkolnego.
 4. Po przyjeździe policji nauczyciel niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i udziela informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.
 5. W żadnym wypadku nie wolno nauczycielowi przechowywać znalezionej substancji ani przekazywać osobom trzecim.
- * Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

3.12. Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, lub uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

Wychowawca:

1. Informuje o fakcie pedagoga oraz dyrektora szkoły.
2. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.
3. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś obliuguje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).
5. Podobnie, w sytuacji gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji. Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

* W przypadku takiego zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.13. Procedury postępowania w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych.

1. Nauczyciel/pracownik szkoły powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. W razie konieczności odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia udziela pierwszej pomocy (w ramach swoich kompetencji), wzywa pogotowie ratunkowe.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, pedagoga oraz rodziców/prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, upomina go w ich obecności.

6. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych odmawiają przyścia do szkoły.
 7. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja postępuje zgodnie z obowiązującymi przepisami.
 8. fakcie podjęcia interwencji przez policję zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny.
 9. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.
 10. W każdym tego typu przypadku uczeń otrzymuje naganę dyrektora ze skutkiem obniżenia oceny zachowania (konsekwencje zgodne ze Statutem Szkoły).
- * Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.
- * W przypadku takiego zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.14. Procedury postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje psychoaktywne.

1. Nauczyciel/pracownik szkoły powiadamia wychowawcę, dyrekcję szkoły oraz pedagoga.
 2. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga, dyrektora) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby itp. Nauczycielowi nie wolno samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.
 3. W przypadku gdy uczeń odda nauczycielowi podejrzaną substancję, nauczyciel przekazuje ją niezwłocznie policji.
 4. Dyrektor powiadamia o zaistniałym fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa do natychmiastowego stawiennictwa w szkole lub miejscu przebywania ucznia.
 5. W przypadku gdy uczeń odmawia oddania substancji – policja przeprowadza rewizję.
 6. Wychowawca i dyrektor szkoły przeprowadzają rozmowę z uczniem i jego rodzicami.
 7. Udziela się uczniowi nagany zgodnie z WSO.
- * Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.
- * W przypadku takiego zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.15. Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów przez ucznia.

1. Zgłoszenie faktu wychowawcy klasy.
2. Wychowawca powiadamia o fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia, pedagoga oraz dyrekcję.

3. Rozmowa dyscyplinująca i profilaktyczna – powiadomienie ucznia w obecności rodziców o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów przez osoby niepełnoletnie.
4. Udzielenie upomnienia lub nagany i odpowiedni zapis w e-dzienniku szkolnym, wyciągnięcie konsekwencji zgodnie z WSO.
5. Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

* W przypadku powtarzającego się zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.16. Przypadek wystąpienia pedofili w szkole.

Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie tego zjawiska:

1. w pierwszym kroku po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga/psychologa szkolnego,
2. w przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji,
3. następnie dyrektor szkoły winien przekazać pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu,
 4. wychowawcy klas oraz pedagogowie/psycholodzy szkolni winni podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie,
4. w przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania, wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przy- czynę i okoliczności zdarzenia),
5. dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia,
6. wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/ prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia,
7. dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustali działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki na uczennicą/ucznem.

3.17. Wystąpienie rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia.

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały porno- graficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia

ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.

3. Dyrektor szkoły winien przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.

4. Wychowawca klasy i pedagog/psycholog szkolny winien podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.

5. Dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne oraz zawiadomić o tym fakcie policję.

6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/ prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

3.18. Wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powinien powiadomić wychowawcę klasy i/lub pedagoga/psychologa szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.

2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.

3. Wychowawca lub pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.

4. Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim.

5. Wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.

6. W sytuacji, kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole oraz gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierządu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.

7. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Pedagog/psycholog szkolny całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając

możliwie dokładną notatkę.

3.19. Procedury postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.

1. Interwencja – powstrzymanie sprawcy.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa ze wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
3. Wychowawca wzywa rodziców sprawcy.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjnie dyrektor wzywa policję.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji wobec rodziców sprawcy.
6. Wyciągnięcie konsekwencji zgodnie ze Statutem Szkoły - upomnienie lub nagana dyrektora.

*Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

*W przypadku takiego zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.20. Procedury postępowania w przypadku kradzieży dokonanej na terenie szkoły.

1. Ustalenie sprawcy kradzieży. W przypadku nieustalenia sprawcy, dyrektor szkoły powiadamia policję o zdarzeniu na terenie szkoły.
2. Rozmowa wychowawcy z uczniem w celu ustalenia przyczyn kradzieży.
3. Poinformowanie pedagoga oraz dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
4. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im informację.
5. Zobowiązanie ucznia do oddania skradzionej rzeczy, ewentualnie pokrycie kosztów skradzionego przedmiotu.
6. W przypadku odmowy współpracy przez ucznia i rodziców – powiadomienie policji.
7. Dalszy tok postępowania prowadzi policja.
8. Wyciągnięcie konsekwencji zgodnie ze Statutem Szkoły- upomnienie lub nagana dyrektora

* Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

* W przypadku takiego zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.21. Procedury postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego.

1. Wszyscy nauczyciele zobowiązani są skrupulatnie odnotowywać nieobecności uczniów na wszystkich obowiązkowych zajęciach organizowanych przez szkołę.
2. Wychowawcy klas co najmniej raz w tygodniu kontrolują frekwencję uczniów na obowiązkowych zajęciach lekcyjnych.

3. Rodzice/prawni opiekunowie usprawiedliwiają nieobecności ucznia zgodnie z zasadami usprawiedliwiania obowiązującymi w szkole.
 4. Jeżeli uczeń jest nieobecny w szkole przez okres 5 dni bez wyjaśnienia przyczyn tej nieobecności, wychowawca klasy zobowiązany jest do wykonania następujących czynności:
 - a) kontakt telefoniczny z rodzicami w celu wyjaśnienia przyczyn długotrwałej nieobecności ucznia w szkole;
 - b) przypomnienie o zadaniach rodziców związanych z realizacją obowiązku szkolnego oraz zasad usprawiedliwiania nieobecności dziecka w szkole;
 - c) ustalenie zasad mających na celu poprawę frekwencji ucznia i usprawiedliwianie nieobecności zgodne z obowiązującymi w szkole zasadami;
 - d) odnotowanie faktu rozmowy w notatce służbowej.
 5. Jeżeli ustalone zasady nie są respektowane, wychowawca zobowiązany jest poczynić kolejne kroki zmierzające do zmiany istniejącej sytuacji:
 - a) telefoniczna prośba o spotkanie rodziców/ prawnych opiekunów z wychowawcą w obecności pedagoga szkolnego;
 - b) pisemne wezwanie rodziców do szkoły w celu:
 - wyjaśnienia przyczyn nieobecności ucznia w szkole;
 - uświadomienia niemożności tolerowania istniejącej sytuacji,
 - przypomnienia o poważnych konsekwencjach przewidzianych w Statucie Szkoły i rozporządzeniu MEN o egzekwowaniu realizacji obowiązku szkolnego.
 - c) dalszą konsekwencją od uchylania się ucznia od obowiązku szkolnego jest pisemne zawiadomienie przez pedagoga (w porozumieniu z dyrekcją) organu prowadzącego o zaistniałej sytuacji.
- * Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.
- * W przypadku powtarzającego się zachowania ucznia wychowawca, nauczyciel, pedagog, psycholog czy dyrektor szkoły ma możliwość zwołania Szkolnego Zespołu Wychowawczo-Kryzysowego.

3.22. Procedury postępowania w sytuacji wypadku na terenie szkoły.

- * Procedura postępowania w sytuacji wypadku ucznia stanowi odrębny dokument dostępny do wglądu w sekretariacie oraz na stronie internetowej szkoły.

3.23. Procedury udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom wykwalifikowana pielęgniarka szkolna.
2. Pod nieobecność pielęgniarki szkolnej pomocy uczniom udziela wychowawca klasy, nauczyciel prowadzący zajęcia lub inny pracownik szkoły w ramach swoich kompetencji.
3. Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nieposiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia ucznia w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca (w ramach własnych

- kompetencji), niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
4. W przypadku małej skuteczności udzielanej pomocy należy bezzwłocznie poinformować dyrektora lub zastępcę dyrektora szkoły. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz, w razie konieczności, pogotowie ratunkowe.
 5. Po przybyciu do szkoły rodzice/opiekunowie prawni lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.
 6. W przypadkach, gdy uczeń zgłasza wystąpienie problemu zdrowotnego (np. dolegliwości bólowych), pielęgniarka po rozmowie z uczniem zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych, z zaleceniem konieczności odbycia konsultacji lekarskiej. W sytuacji nieobecności pielęgniarki do podjęcia powyższych działań zobowiązany jest dyrektor placówki oświatowej lub upoważniona przez niego osoba.
- * Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

3.24. Procedury postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły.

1. Natychmiastowe poinformowanie dyrektora szkoły.
 2. Dyrektor szkoły niezwłocznie kontaktuje się z:
 - a) rodzicami ucznia,
 - b) służbami medycznymi,
 - c) policją, prokuraturą,
 - d) organem nadzoru pedagogicznego.
 3. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o zdarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w ich działaniach. Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.
- * Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

Działania naprawcze

- Wychowawca ocenia potrzeby – monitoruje stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwraca uwagę na uczniów, u których stwierdza szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji;
- Wychowawca pozostaje w stałym kontakcie z pedagogiem/ psychologiem szkolnym lub specjalistą z PPP;
- Wychowawca, po konsultacji z pedagogiem/psychologiem organizuje – spotkanie, którego celem jest wymiana doświadczeń związanych ze zdarzeniem, mobilizacja indywidualnych sposobów radzenia sobie ze skutkami zdarzenia, udzielanie informacji o dalszych planach, działaniach, konsekwencjach, a także monitorowanie stanu emocjonalnego poszkodowanych;
- Wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem ułatwia kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

3.25. Procedury postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą.

1. Dyrektor szkoły powiadamia nadzór pedagogiczny o zdarzeniu.
2. Dyrektor szkoły organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.
3. Wychowawcy informację o śmierci ucznia przekazują na forum swoich klas, należy unikać informowania uczniów na forum szkoły.
4. Przekazywany komunikat należy ograniczyć do minimum.
5. Należy nie dopuścić do doszukiwania się w tragicznym zdarzeniu sensacji, zbytniego rozgłosu. Nie należy dopuścić do gloryfikowania zmarłego ucznia, ukazywania go jako męczennika, wzoru do naśladowania.
6. Nie wolno wspominać ani opisywać metody samobójstwa, a także miejsca, w którym je popełniono.
7. Należy unikać nadmiernych uproszczeń, lepiej podkreślać, że jest to skutek interakcji wielu czynników.
8. Na każdym kroku mocno podkreślać, że samobójstwo nie jest żadną metodą radzenia sobie z problemami osobistymi. Przypomnieć, do jakich osób lub instytucji uczniowie mogą i powinni zgłaszać się, gdy mają problemy, zarówno z nauką jak i osobiste.
9. Przede wszystkim nie należy dopuścić, aby którykolwiek z uczniów utożsamiał się z samobójcą i poprzez pryzmat tragicznego zdarzenia widział sposób na rozwiązanie własnych problemów.

3.26. Procedura reagowania – konieczność zawiadomienia o śmierci ucznia.

O śmierci ucznia lub nauczyciela, która miała miejsce na terenie szkoły lub w związku z zajęciami szkolnymi, wycieczkami, koloniami itp. powinien poinformować rodzinę dyrektor szkoły lub osoba upoważniona (jednak musi ona bezpośrednio kojarzyć się z administracją szkolną). Dotyczy to sytuacji, kiedy jest na to czas. Pozostałe przypadki pozostają w gestii policji, lekarzy, psychologów itp. W sytuacji, gdy wyznaczona osoba nie czuje się na siłach do konfrontacji z ekstremalnymi emocjami przeżywanymi przez rodzinę, która doświadczyła śmierci np. dziecka, wówczas zadanie to powinien przejąć na siebie psycholog lub pedagog.

1. Powiadamianie o śmierci zawsze powinno się odbywać twarzą w twarz. Należy unikać powiadamiania za pomocą telefonu lub poczty, jeśli jest to tylko możliwe.
2. Powiadamianie o śmierci musi spełnić następujące warunki:
 - dostarczyć niezbędnych informacji;
 - udzielić pierwszego wsparcia dla ofiar;
 - ochronić godność;
 - okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.
3. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób mu najbliższych.

4. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, układu krążenia, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby umożliwić w razie potrzeby, natychmiastową interwencję lekarską.
5. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcje osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.
6. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze, bez „owijania w bawełnę” i dorabiania różnych historii. Np. „Mam dla pani/pana bardzo złą wiadomość: pani/pana bliski nie żyje”. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie. Tak jak w przypadku standardowych kondolencji. Należy zachować się empatycznie, w razie potrzeby udzielić wsparcia fizycznego np. objąć osobę, podać chusteczkę do nosa.
7. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.
8. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego – zaproponować pomoc w zawiadamianiu innych bliskich, zapytać się czy jest coś co możemy zrobić dla rodziny zmarłego.
9. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawiać rodziny i bliskich zmarłego samych bez opieki. Powinien zostać pracownik socjalny lub psycholog, tak długo, aż minie pierwsza reakcja – szok lub pojawią się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub/i wsparcia, w razie potrzeby. Aby rodzina ofiary nie czuła się pozostawiona sama sobie, podać namiary instytucji udzielających wsparcia (np. psychologowie).
10. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem medyków itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.
11. Rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu szkoły, dyrekcji.
12. Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

3.27. Procedury postępowania w wypadku konieczności opuszczenia klasy przez nauczyciela.

Nauczyciel, który musi z ważnych przyczyn opuścić klasę w czasie prowadzonych zajęć, ma obowiązek zapewnić uczniom nadzór osoby dorosłej poprzez sekretariat szkoły, przekazując telefonicznie informacje o konieczności opuszczenia klasy. O zaistniałym fakcie nauczyciel informuje również dyrektora szkoły.

4. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole.

1. Wtargnięcie napastników do obiektu.

1. ZACHOWAJ SPOKÓJ !!!
2. Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
3. Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych – zwracaj się do uczniów po imieniu – zwiększa to szansę ich przetrwania).
4. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
5. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
6. Staraj się uspokoić dzieci – zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
7. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - nie pozwól dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - nakaż dzieciom położyć się na podłogę.
8. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.

UWAGA! Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.

9. Po zakończeniu akcji:
 - sprawdź obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek – o braku któregokolwiek dziecka poinformuj policję,
 - nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
 - prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

2. Użycie broni palnej na terenie szkoły.

W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:

1. Nakaz dzieciom położyć się na podłogę.
2. Staraj się uspokoić dzieci.
3. Dopilnuj, aby dzieci nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
4. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby dzieci wykonywały je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
5. ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych
 - **997- Policja;**
 - **112- Europejski Numer Alarmowy,**

UWAGA! Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację. Po opanowaniu sytuacji:

- upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie

- spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),
- zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych.
 - **999 – Pogotowie Ratunkowe,**
 - **997 – Policja,**
 - **112 – Europejski Numer Alarmowy,**
- udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym,
- w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie do sytuacji działania,
- zapewnij osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

3. Zagrożenie bombowe.

Symptomy wystąpienia zagrożenia:

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

1. Zainteresowania i uwagi wymagają:
 - rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,
 - samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).
2. Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.
3. O swoich spostrzeżeniach poinformuj dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia odpowiednie służby: Straż Gminną lub Policję.

4. Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.

1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby – Policję, Straż Gminną, Urząd Gminy.
2. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z procedurami.
3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
4. Zawiadamiając policję dyrektor podaje następujące informacje:
 - rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna),
 - ujawniony podejrzany przedmiot,
 - treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego,
 - numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia, adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
5. Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

5. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego.

1. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.
2. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodnokanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu policji na miejsce incydemu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić szkołę, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery itp.)
10. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

6. Jak zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby”.

1. Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” należy zastosować się do poleceń policji.
2. Ciekawość może być niebezpieczna - należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę
3. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniami administratora budynku lub wskazaniami upoważnionych osób.

INFORMACJA O PODŁOŻENIU BOMBY

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna:
 - słuchaj uważnie,
 - zapamiętaj jak najwięcej,
 - jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj rozmowę – jeśli nie – spróbuj zapisywać informacje,
 - zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie

- dźwięki w tle,
- nigdy nie odkładaj pierwszy słuchawki,
 - jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer,
 - jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał – przekażesz ją Policji.
2. Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.
 3. Powiadom dyrektora szkoły.
 4. Dyrektor informuje Urząd Gminy i Kuratorium Oświaty.
 5. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
 6. Dyrektor zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą instrukcją.
UWAGA! Poinstruj uczniów o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.
 7. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
 8. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
 9. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj.
 10. W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym.
 11. Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu.
 12. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

7. Wykrycie/znalezienie „bomby” (podejrzanego przedmiotu).

1. Nie dotykaj podejrzanego przedmiotu.
UWAGA! Jeśli widzisz „bombę” to oznacz, że jesteś w polu jej rażenia.
2. Zadzwoń pod jeden z merów alarmowych.
3. Zabezpiecz, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.
4. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
5. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
6. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
7. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
8. Otwórz okna i drzwi.
9. Usuń z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.
10. Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).
11. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

PO WYBUCHU BOMBY:

1. Oceń sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.
3. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.

4. Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzaj przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do sytuacji.
6. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

8. Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy.

Najważniejszym działaniem, jakie należy podjąć w przypadku stwierdzenia zagrożenia, jest jak najszybsze powiadomienie o niebezpieczeństwie wszystkich osób znajdujących się w strefie zagrożenia i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia i życia osób zagrożonych.

1. O ewakuacji decyduje dyrektor, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu. W sytuacji braku prądu, sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. Jest to sygnał do natychmiastowego działania dla wszystkich pracowników szkoły oraz do bezwzględnego wykonywania poleceń nauczycieli przez uczniów.
2. Tylko w wypadku, gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu.
3. W dużej liczbie przypadków wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego niezbędne jest wezwanie odpowiednich służb drogą telefoniczną. Procedura wezwania powinna odbywać się zgodnie z poniższym schematem:
 - a) wybranie numeru odpowiedniej służby. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podanie następujących informacji:
 - rodzaj stwierdzonego zagrożenia
 - nazwę i adres szkoły
 - imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
 - telefon kontaktowy
 - zrealizowane dotąd działania w reakcji na zagrożenie
 - b) potwierdzenie przyjęcie zgłoszenia i zapisanie danych przyjmującego zgłoszenie.

O zagrożeniu należy bezzwłocznie poinformować odpowiednie służby:

- Policja 997
- Straż Pożarna 998
- Pogotowie Ratunkowe 999
- Europejski Telefon Alarmowy obowiązującym na terenie całej Unii Europejskiej **112**
- Pogotowie Energetyczne 991
- Pogotowie Gazowe 992
- Pogotowie Ciepłownicze 993
- Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987
- Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226.

4. Po rozpoznaniu zagrożenia i dokonaniu oceny sytuacji nauczyciel decyduje o możliwej i najkrótszej drodze ewakuacji z budynku.
 5. Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego. Należy się poruszać po prawej stronie korytarzy i klatek schodowych, wykonując polecenia osób funkcyjnych. Jeżeli alarm zostanie ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie powinni skupić się wokół najbliższej stojącego nauczyciela.
 6. Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już wolne.
 7. Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki. Jeżeli alarm jest ogłoszony w czasie przerwy to natychmiast udajemy się (jeżeli tylko nie zagraża to naszemu bezpieczeństwu) pod salę, gdzie mamy mieć zajęcia i stamtąd pod opieką nauczyciela postępujemy jak wyżej.
 8. Zbiórka na placu alarmowym służy sprawdzeniu obecności uczniów klas i ustalenia osób nieobecnych. Jest to bardzo istotne dla prowadzenia akcji ratunkowej przez wezwane służby ratownicze.
- * W przypadku osób niepełnosprawnych bezpieczna ewakuacja powinna uwzględniać rodzaj oraz stopień niepełnosprawności, wiek wychowanków i ewentualne wykorzystanie na potrzeby ewakuacji pomocy ze strony innych osób (pracowników, uczniów).

9. Skażenie szkoły substancją chemiczną/ biologiczną.

Należy wówczas:

1. zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru;
2. natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku;
3. w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację;
4. w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry;
5. przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji;
6. powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku;
7. do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów

wentylacyjnych;

8. oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/ biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się.

Należy wówczas:

1. nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy;
2. aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem;
3. pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
4. opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób;
5. powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję;
6. zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru - rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń;
7. natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia;
8. jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka;
9. po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń;
10. w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację;
11. sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej; listę przekazać policji;
12. w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratowniczej odtrutki -maski pyłowe, gazę, wate, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry;
13. przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń - częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji;
14. powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku;
15. oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/ biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań.

Należy wtedy:

1. nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy;
2. powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe - dyrektora, zastępcę dy- rektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję;
3. przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się;
4. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów;
5. opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób;
6. ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły;
7. natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia;
8. w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny;
9. oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Spis treści

L.p.	Problematyka	Strona
1.	Plan opracowania	2
2.	Podstawa prawna	4
3.	Regulamin bezpiecznego zachowania się uczniów w szkole – bezpieczeństwo i higiena	5
4.	Zachowanie na terenie obiektu; przerwy; wycieczki	6
5.	Korzystanie z pomieszczeń i sprzętu	7
6.	Blok sportowy i boisko szkolne	8
7.	Ogólny schemat zarządzania kryzysem w szkole	10
8.	Realizatorzy działań kryzysowych	11
9.	Obowiązki pracowników szkoły na wypadek kryzysu	12
10.	Działania interwencyjne - schemat	13
11.	Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej	14
12.	Procedury szczegółowe	15
13.	Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.	15
14.	Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów.	17
15.	Procedury postępowania w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia.	17
16.	Procedury postępowania w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji.	18
17.	Procedury postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły.	18
18.	Procedury postępowania w przypadku fałszowania lub zniszczenia przez ucznia dokumentów.	19
19.	Procedury postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.	20
20.	Procedury postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego podczas lekcji.	20
21.	Procedury zapewnienia bezpieczeństwa dziecka w sieci.	21
22.	Procedury reagowania w sytuacji cyberprzemocy.	21
23.	Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.	23
24.	Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, lub uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.	24
25.	Procedury postępowania w przypadku podejrzenia, że na terenie	24

	szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych.	
26.	Procedury postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje psychoaktywne.	25
27.	Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów przez ucznia.	25
28.	Przypadek wystąpienia pedofili w szkole.	26
29.	Wystąpienie rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia.	26
30.	Wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.	27
31.	Procedury postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.	28
32.	Procedury postępowania w przypadku kradzieży dokonanej na terenie szkoły.	28
33.	Procedury postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego.	28
34.	Procedury postępowania w sytuacji wypadku na terenie szkoły.	29
35.	Procedury udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.	29
36.	Procedury postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły.	30
37.	Procedury postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą.	31
38.	Procedura reagowania – konieczność zawiadomienia o śmierci ucznia.	31
39.	Procedury postępowania w wypadku konieczności opuszczenia klasy przez nauczyciela.	33
40.	Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole.	34
41.	Wtargnięcie napastników do obiektu.	34
42.	Użycie broni palnej na terenie szkoły.	34
43.	Zagrożenie bombowe.	35
44.	Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.	35
45.	Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego.	36
46.	Jak zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby”.	36
47.	Wykrycie/znalezienie „bomby” (podejrzanego przedmiotu).	37
48.	Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy.	38
49.	Skażenie szkoły substancją chemiczną/ biologiczną.	39
50.	Spis treści	42